

**Съюзът на лесовъдите
в България**
**Ви пожелава весела Коледа
и щастлива Нова година!**

Стара планина
снимка Йордан ДАМИНОВ

Българска ТОРА

Издание
на Съюза
на лесовъдите
в България

Брой 5 (39), год. VII, декември 2012 г., София 1303, ул. "Антим I" №17
www.bulgarian-foresters.info e-mail: bgora@abv.bg

ISSN 1312-7055

Продължава работата по Националната стратегия за развитие на горския сектор

На 6 ноември се състоя второто заседание на Работната група по Националната стратегия за развитие на горския сектор 2013-2020 г. (НСРГС). Заседанието бе ръководено от инж. Спас Тодоров (дирекция "Стратегическо планиране" на МЗХ). Той представи резултатите от изготвения от създадените три подгрупи анализ, съдържащ оценка по отделните критерии - количествени и качествени индикатори за устойчиво стопанисване на горите.

На проведената дискусия бе предложено да се реализира процесът "Горски диалог", по примера на европейските държави, за да се осъществи обратна връзка с всички заинтересовани страни. Необходимо е да се създаде единна информационна система за горски статистически данни, чрез която да бъдат досътъпни отделни масиви, предназначени за обществен достъп. Работната група трябва да реши как могат да се реализират тези два проекта, какви финансови средства са необходими и откъде могат

да бъдат осигурени. Изразено бе мнението, че трябва да се посочи конкретна дата за приключване на анализа на горския сектор. Има допуснати несъответствия, които трябва да се коригират, независимо че до момента са отразени всички постъпили бележки по направления анализ, който беше изпратен по електронен път до всички участници в Работната група.

Предложено бе да се определят срокове за всеки етап от работата.

Освен това точка 6.2.1 да се преименува в "Дърводобив и горска промишленост". Когато се цитира недостатъчно усвояване по мерки 223 и 226 от ПРСР, да се добави и мярка 123.

Заседанието прие, че е направен обстоен анализ на горския сектор и занапред това ще помогне за формулиране на принципи и цели, които ще бъдат заложени в същинската част на НСРГС.

Дискутиран бе и въпросът за ловните стопанства и ловните концесии, като се уточни, че в анализа е вклу-

ченено това, за което има официални данни.

Бе направено предложение документът да бъде предоставен за становище, всеки да изпрати своите бележки и да се направи писмена процедура за приемане на анализа.

След проведената дискусия бе решено секретариатът на Работната група да предостави на всички участници анализа за коментари и бележки, които да бъдат отразени до 12.11.2012 г., а на 15.11.2012 г. да се изпрати до всички участници окончателният вариант за одобрение.

Обсъден бе и първоначалният проект на SWOT анализ по основни видове дейности в горския сектор.

Участниците единодушно решиха след изготвяне на окончателен анализ на горския сектор да се направят SWOT анализи по основни дейности, като се включи и SWOT анализ на финансово-механизми и инструменти. Това ще е основата за изготвяне на един обобщен SWOT анализ.

След проведените дискусии, направените предложения и изказаният мнения и становища са приети следните решения: до 20.11.2012 г. всеки от участниците да предостави по електронен път мнения и предложения за изготвянето на SWOT анализите; анализът за горския сектор да бъде обобщен до 20.11.2012 г.; след изготвяне на визия и цели на стратегическия документ, до 10.12.2012 г. да се представи първи вариант на НСРГС; третата работна среща да се проведе на 18.12.2012 година.

Ръководството на СЛБ предостави наличните работни варианти на регионалните дружества за мнения и предложения. Проф. д-р Иван Палигоров - представител на СЛБ в Работната група, изложи позицията на ръководството на Съюза, като подчертава, че процесът трябва да бъде отворен и да се даде възможност по-голям кръг от експерти да вземат участие в обсъждането както на анализа, така и на визията, целите и задачите в стратегията.

Текущ контрол за състояние на планински гори
в речни водосбори

На стр. 2

Заседание на Управителния съвет на СЛБ

На стр. 4

Нова база на ЛТУ отвори врати

На стр. 6

Годишна конференция на "Хускварна"

На стр. 6

Втора работна среща по моделиране на екосистемните услуги

От 8 до 10 октомври във Фрайзинг, Германия, се провежда втората работна среща на партньорите по Работен пакет 2 на проект INTEGRAL, финансиран по VII рамкова програма на Европейския съюз. В срещата участваха 17 представители от 9 европейски страни, партньори по този работен пакет на проекта. От българска страна в срещата взеха участие проф. д-р Иван Палигоров - ръководител на проекта и доц. д-р Емил

Галев - координатор на дейността по Работен пакет 2 за България. В 7 заседания се дискутираха въпроси от работната програма на проекта в областта на възможностите за оценка и моделиране на резултатите от въздействие върху ландшафтните комплекси.

Първата основна задача на срещата бе да се приеме окончателен Списък от показатели за моделиране на екосистемните функции и услуги. Бе възприето, че проектът

INTEGRAL е фокусиран върху жизненоважните екологична и социално-икономическа роля на европейските гори, а основната му цел е да предложи нов подход за управление, който ще даде по-добър баланс в съотношението между многостраничните възможности на горите и нарастващото търсене на продукти и услуги от тях. По Работен пакет 2 бе проведено изслушване на първоначалната информация за избраните ландшафтни

комpleksi от отделните страни, включително за българските ландшафтни комплекси Тетевен и Юндола. Бяха сравнени заявени и защищени екосистемни ползи в отчетите и събранныте данни. Повечето участници бяха изненадани от недостатъчната информация за защита на заявените екосистемни функции и услуги. Това наложи задълбочена дискусия, за да се формулира единна методологическа рамка за изследване в областта на Системите

за подпомагане на вземането на решения (Decision support systems) и бе представена новата среда за подготовка и представяне на данни към края на срока - 30 октомври 2012 година.

В рамките на срещата бяха проведени заседания за оценка на дейността на отделните партньори по проекта. Разработени и приложени са 5 различни системи за подпомагане на вземането на решения (СПВР) в горското стопанство, 3 от които са

предназначени за условията на скандинавските страни и 2 за условията на горите в Централна Европа. Основната слабост на тези системи, което затруднява тяхното прилагане в България и изобщо в страните от Източна Европа, е, че те са разработени и калибрирани за динамично моделиране на ландшафтните комплекси, но при ограничен брой дървесни видове (до 6 броя). Беше възприето, че за условията на България е

На стр. 2

Текущ контрол за състояние на планински гори в речни водосбори

Устойчивото стопанисване на горите в планинските водосбори има голямо екологично значение в условията на климатични промени. В антропогенно повлияните от различни дейности гори продължават да действат природните закони, но вече с изменение на различни лесовъдски показатели. Въз основа на литература и собствени анализи е обоснован методичен подход за текущ контрол върху състоянието на планинските гори по водосбори. През последните десетилетия са проведени много изследвания върху екологичните функции на горите, динамиката на валежния режим и комплексните климатични показатели по отношение на развитието и състоянието на горската растителност. Дискутираны са редица въпроси, свързани с опазване на биологичното разнообразие и състоянието на околната среда.

Като основен биосферен компонент горите влияят на климата и на други природни процеси. Резултатите показват каква част от валежите прониква под склопа на гората, при каква пълнота, възраст или състав на дървостоите. В труда си за хидрологичната роля на горите Молчанов (1960) посочва, че проникването на валежите през склопа на дървостоите се намира в определени зависимости от тяхната пълнота, възраст и дървесен състав. Естественото възстановяване на горите в речните водосбори, структурата и състава на подаста са също важни въпроси за динамиката на горските фитоценози и екологичните функции на горите. Голямо значение за лесовъзобновяването има изменението на почвената влажност през вегетационния период и вла-

гообезцеността на дървесните видове и дървостоите от различните части на водосборите.

Според Одум водосбор-

влияят върху речния воден отток. От тази гледна точка би следвало да се прави задълбочен анализ за състоянието на горите по лесовъдс-

тойственото проектиране и устойчивото развитие на планинските горски комплекси. Екологичните функции на планинските гори са

визия за крайния ефект върху хидрология цикъл поради липса на количествени показатели.

Посочено е, че е възможно това да се преодолее чрез нова емпирична информация, формиране на нови теми и развитие на нови знания за взаимодействието на горските екосистеми и съставните елементи на хидрологите процеси.

Във връзка с устойчивото стопанисване на горите в планинските водосбори може да се направи анализ по комплексен еколого-лесовъдски метод (Стоянова, 2003), при спазване на следните условия: извършване на диференциация на основните етапи в изменението на планински горски екосистеми; определяне на характерни признания и основни взаимовръзки за отделни периоди; осигуряване на сравнимост на крайните резултати при изучаване на измененията в горските екосистеми.

Отразени са и някои от възможностите, които би могло да даде прилагането на текущ анализ и контрол за състоянието на планински горски екосистеми в речните водосбори чрез използване на еколого-лесовъдски методичен подход: да се покаже връзката между динамиката на лесовъдско-таксационните показатели и измененията в еднородността на редиците от годишните стойности на речния отток от наблюдавани планински водосбори; да се определят индикаторни признания за степента на антропогенна промяна на горски комплекси от планински водосбори във връзка с опазването на околната среда и водите; да се поддържа актуална информация за състоянието на горски комплекси от определени речни водосбори у нас; да се допълват знанията за връзка

ният басейн е обособен и относително независим природен комплекс. Върху хидрологичната роля на горските екосистеми е публикуван основен научен труд (Недялков и Раев, 1988), в който се прави разширен литературен обзор и анализ на получени резултати от стационарни изследвания в планински водосбори у нас.

При управление на горските комплекси Недялков (2003) препоръчва в тях да има относително еднакво разпределение на класовете по възраст и тези комплекси да се формират по водосборни басейни. Авторът изтъква, че това би се отразило благоприятно на защитната и водоохранната роля на горските екосистеми, а също и на управлението на водите в басейна.

Горските екосистеми са един от факторите, които

ко-таксационни показатели. От голямо значение е да се съпоставят техните съвременни характеристики с предходните им състояния, което ще разкрие тяхната динамика. Такъв методичен подход за текущ контрол на състоянието на горите от планинските части на по-големите речни водосбори у нас би бил полезен при създаване на съответни модели и прогнози. Важно условие е да се оценява всяко насаждение според неговите водоохранно-защитни функции и неговия клас на защитна водоохранност. Като база може да се ползва съставената от проф. Недялков или друга скала за определяне на защитно-водоохранния клас на горските насаждения.

Текущият контрол върху състоянието на планинските гори по водосборни басейни би подпомогнал лесоуст-

разнообразни и тяхното подобряване има социални и икономически аспекти. В речните водосбори горите имат голямо значение за опазване на околната среда от неблагоприятни или катастрофални явления със значителни икономически измерения. Във връзка с това е необходимо да се разработва методична база, да се създават модели и прогнози. За речните водосбори е от голямо значение да се определя динамиката на антропогенните трансформации в горите, както и тяхното влияние върху речния отток.

Планинските горски екосистеми в една или друга степен изпитват пряко или косвено влиянието на антропогенната дейност. В литературата (Гергов и колектив, 2001) е отбележано като слабост планирането в лесоустройствената дейност без ясна

студентите от специалност "Горско стопанство" и разясняват възможностите за кандидатстване и обучение в Международната магистърска програма "EURO-FORESTER" на Шведския университет.

В резултат от срещите бе прието да се подпише протокол за сътрудничество между Шведския и Лесотехническия университет, в който освен участието в научни проекти ще се включи обмен на студенти и преподаватели, съвместно обучение на студенти в Международната магистърска програма "EURO-FORESTER", както и получаване на признати в двете страни дипломи.

Проф. д-р Иван ПАЛИГОРОВ

Втора работна среща по моделиране на екосистемните услуги

От ср. 1

по-подходяща системата "Сибила", разработена от Техническия университет в Зволен, Словакия. В периода до края на ноември 2012 г. трябва да се проведе експериментално въвеждане на данни и приложение на системата за един от двата представителни ландшафтни комплекса - Юндола. За целта под ръководството на проф. Палигоров в рамките на ЛТУ се формира по-разширена интердисциплинарен научен екип от специалисти в областта на лесовъдството, горската таксация, компютърните информационни системи, икономиката и управлението на горското стопанство и на ландшафтните комплекси. Част от екипа е поканен в Катедрата по ико-

номика и управление на Техническия университет - Зволен, за обучение и експериментално въвеждане на данни и стартиране на системата.

От 11 до 13 октомври в София, Бързия, Тетевен и Юндола, като продължение на работата по Работен пакет 2, се провеждаха работни срещи, в която взе участие екипът от ЛТУ - проф. д-р Иван Палигоров и доц. д-р Емил Галев, координаторът на Работен пакет 2 проф. Ола Салнас и ръководителят на Работни пакети 2.1. и 3.1 д-р Вилис Брукас - и двамата от Шведския университет по агрономически науки в Упсала. В провежданата среща с ректора на ЛТУ проф. д-р Веселин

Брезин бяха обсъдени възможностите за задълбочаване на контактите и сътрудничеството между Лесотехническия университет в София и Шведския университет по агрономически науки в Упсала. Освен научното сътрудничество в проекта INTEGRAL, което вече е факт, бяха дискутирани възможностите за обмен на студенти и преподаватели по програмата "Еразъм", както и възможностите за обучение на български студенти в международните магистърски програми на Шведския университет или изнасяне на част от обучението на студентите в базите на Лесотехническия университет, условията в които бяха оценени много високо от

гостите. В срещите с декана на Факултет "Горско стопанство" доц. д-р Милко Милев и ръководителя на Катедра "Лесовъдство" на ЛТУ доц. д-р Георги Костов бяха обсъдени възможностите за усъвършенстване на обучението по специалността "Горско стопанство" в двата университета, както и обменът на студенти и преподаватели. С посещения на Учебно-опитните горски стопанства на ЛТУ и изнасянето на лекция пред студентите от бакалавърската и магистърската програма на Факултет "Горско стопанство" бе поставено началото на сътрудничество и обмен на преподаватели. В някои от срещите участваха представители на практиката -

д-р инж. Димитър Вълков от УОГС "Петрохан" - Бързия, инж. Цветомир Симеонов от Община Тетевен и инж. Величко Драганов от УОГС "Г. Ст. Аврамов" - Юндола. На Юндола бе проведено експериментално тестване на програмата "Сибила", като бяха дискутирани основните проблеми при прилагането ѝ за условията на България, както и важността на различните индикатори за екосистемните услуги - необходимостта да се представи, следи и моделира изменението на биоразнообразието, на фиксирането на въглерода, на количеството на дървесната биомаса и други.

В изпълнение на програмата д-р Вилис Брукас представи две презентации пред

Можем ли да спасим смърчовите гори на Витоша от корояда?

До ветролома, преминал в края на май 2001 г. на Витоша, здравословното състояние на смърчовите гори в Биосферния резерват "Бистришко бранище" и на територията на НП "Витоша" е добро. Числеността на корояда типограф, който е бич за смърчовите гори на Европа, е малка, близка до т.нар. же-лезен запас, при който не се нанасят големи стопански загуби.

От ветровала в "Бистришко бранище" - резервата, който е създаден за опазване на вековната смърчова гора, са повалени над 20 000 м³ висококачествена дървесина. На базата на опита от другите страни и проведените дългогодишни проучвания у нас предвидихме, че в прясноповалената смърчова дървесина масово ще се развие короядът типограф и ще нанася масови повреди както в резервата, така и в смърчовите гори извън него. За голямо съжаление тази прогноза се потвърди през следващите години. Направено е предложение за временно изменение на законодателството, като се допусне изваждането на повалената смърчова дървесина от резервата. Това предложение не е прието и на всички са известни последствията, довели накрая и до масов пожар в изсъхналата вече смърчова дървесина в резервата. Сега числеността на корояда типограф е много голяма. Вредителят нанася и ще продължава да нанася масови повреди в смърчовите насаждения в "Бистришко бранище" и в ПП "Витоша".

Какво бихме могли да предприемем при сегашното

състояние, за да намалим числеността и масовите повреди, които насекомият вредител нанася?

Основната цел, която би следвало да си поставим, е да лишим или да намалим до минимум средата, в която вредителят се размножава.

Средата за лесно и бързо размножаване на короядите е прясноповалената смърчова дървесина и отслабните по никаква причина стоящи дървета. При нашите условия силните ветрове и снеговете през зимата причиняват през пролетта в насажденията поваляне на дървесината. В началото на май короядът типограф излиза от местата на зимуване и се вгризва в кората на тези скоро повалени дървета или заселва стоящи отслабени дървета. Това заселване причинява загиване на група дървета, или т.нар. короядни петна. В тези две места короядът типограф се размножава и от там излиза след средата на юли.

Ако успеем да съберем и извозим от насажденията прясноповалената смърчова дървесина, преди в нея да се е вгризал короядът, или да я изнесем и по-късно, но преди излитането на развилия се в нея корояд (до началото на юли), ще намалим числеността и пов-

редите. По-трудно е откриването на стоящите, засегнати от вредителя дървета в "короядните петна". Но има два признака, по които това може да стане сравнително лесно. Първо, по стъблата на нападнатите дървета се наблюдават смолни капки с отвори на вгризалите се корояди, второ - иглиците на нападнатите стоящи дървета отначало по-жълтват, а по-късно стават червени. В практиката сега тези дървета се изсичат и изваждат от насажденията не само през лятото, но и през есента (октомври), когато от тях короядите отдавна вече са излезли.

Изводът е, че ако се провеждат предлаганите мерки, числеността на вредителя ще намалее и смърчовите гори ще бъдат спасени. В противен случай в близките години ще сме свидетели на още по-масово размножаване на

корояда типограф, който ще причинява загиването на много голяма част от смърчовите гори на Витоша.

След пожара в Биосферния резерват през тази година има повалена дървесина, останала в просеки, направени за гасенето на пожара. Тази дървесина е сериозен резерв за ново нападение и размножаване на корояда типограф. Тя представлява опасност и за взънкане на нови пожари. По-бързото ѝ изваждане от насажденията ще премахне бъдещи проблеми.

Мерките за намаляване на числеността и повредите от корояда типограф са свързани с подобряване на фитосанитарното състояние на насажденията. Същевременно ще се получат немалки количества строителна дървесина и дърва за огрев, от продажби на които може да се осигури значителна част от необходимите средства за добиване и извозване на тази дървесина от насажденията.

В ДГС - София, ПП "Витоша", ЛЗС - София, както и други поделения на МЗХ и МОСВ, работят добри специалисти по лесозащита, които могат да осигурят добро фитосанитарно състояние на смърчовите насаждения на красивата планина. В случая търсено е на съответната отговорност би допринесла много.

Проф. д-р Георги ЦАНКОВ

Новоучредено дружество в Габрово

По инициатива на лесовъди, работещи в Североцентъралното държавно предприятие - Габрово, на 11 декември бе обособено Дружеството на лесовъдите ветерани към СЛБ.

На учредителната среща присъстваха инж. Иван Недков - директор на СДДП, инж. Николай Николов - директор на РДГ - Велико Търново, инж. Иван Гунчев - член на УС на СЛБ, и инж. Тодор Бонев - зам.-директор на СДДП, който бе избран за председател на новоучреденото дружество.

Някогашните горски кооперации в Чепинско

Дейността и развитието на трудовите горски производителни кооперации в Чепинско в началото на ХХ век е неразрывно свързано с развитието на горското стопанство в този край. Не е случайно, че инициаторите за образуване на горските кооперации са местните лесовъди и в управителните съвети на кооперациите почти винаги е имало лесовъд. Голям и ревностен пропагандатор на горското сдружаване тук е лесовъдът Георги Кънчев. За създаването на кооперации спомага и недоволството на местното население, подклождано от дългите изтощителни и злоуполучни войни и страшната разруха след тях. Недоимъкът стига до краен предел, а малкото работна земя не успява да осигури прехраната на хората.

Една след друга в продължение на десетина години на миналото столетие се основават горските производителни кооперации в селата

Каменица, Чепино бания, Ракитово, Дорково, Лъджене, Цветино, а през тридесетте години - и в селата Бабек, Сърница, Гашево и Света Петка. Постепенно кооперациите като организации на горските работници утвърждават престижа си и приобщават все повече горяни. Лесовъдите оказват всестранна помощ за стабилизирането им. Помагат и местните общини, като им предоставят безвъзмездно дълкорезници, наричани чаркове. Банки отпускат изгодни кредити, а някои от тях дори създават собствени гатерни фабрики за преработване на дървесина.

Когато през 1934 г. се въвежда стопанската експлоатация в държавните гори, местните горскопроизводителни кооперации получават дървени материали, при условие че кооперациите в района се обединяват в Районен горски кооперативен синдикат с наименование "Чепино", който през 1935 г. се преобразува в Районен горски кооперативен съюз. Създават се общи складове

за продажба и съхранение на дървените материали. Организира се централен склад на гара Сараньово, който по-късно става най-големият търговски пазар на дървен материал в страната.

Възникването и развитието на горските кооперации в Чепинско се налага като една необходимост и спътник на лесничествата, така и на горските кооператори. Тази симбиоза спомага най-бедната прослойка на жителите от Чепинско - горяните, да преживеят трудните следвоенни години. Развитието на горското кооперативно движение тогава е успешно с помощта на провежданата стимулация на държавна политика. Благодарение на това почти всички горски кооперации укрепват и натрупват положителен опит във финансово-икономическо отношение.

Д-р инж. Кирил ЦАНОВ

Юбилей

Проф. д.с.н. Цвета НАЙДЕНОВА на 80 години

Б

Проф. Цвета Велчева Найденова е първата жена доктор на науките и професор в областта на лесознанието.

През 1955 г. завърши ВЛТИ, специалност "Горско стопанство", и постъпва на работа в ДГС - Ботевград.

След успешно издържан конкурс в секция "Горска генетика, селекция и семезнание" от 1959 г. започва научната си кариера в Института за гората при БАН. През периода 1959-1963 г. е преназначен за ръководител на новоиздадената Научноизследователска база за бързорастящи видове". През 1974 г. се хабилитира като ст.н.с., а от 1991 г. е ст.н.с. I ст. (професор). Нейната научно-изследователска работа обхваща над 150 публикации и докладвания на симпозиуми и конференции 40 научни проблема у нас и в чужбина.

Проф. Найденова има богат научно-административен опит - ръководител на секция, научен секретар на Института за гората (1997-2003 г.), председател на Научния съвет на ИГ (1993-2000 г.), член на СНС по горско стопанство и озеленяване на ВАК, на научни експертни комисии към Националния фонд за научни изследвания към МОН и научни комисии при ВАК. Била е член на редколегии на юбилейни сборници на ИГ на регионалните Балкански конференции в София (1996, 2001 г.), дългогодишен участник е в редакционните съвети на списанията "Горскостопанска наука" и "Наука за гората".

Б

Проф. д.с.н. Христо ЦАКОВ

Б

Илия Илчев на 85 години

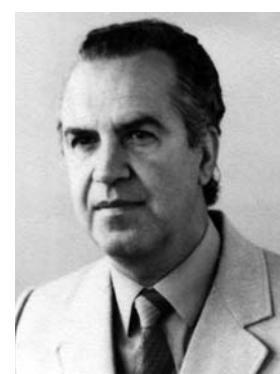
Л

Илия Илчев е роден на 18 ноември 1927 г. в с. Арда, Смолянска област. Завърши лесовъдство през 1951 г. в Лесотехническия факултет на Селскостопанската академия в София. В продължение на 20 години работи в системата на горското стопанство последователно като главен инженер и директор на ГС - Кипилово, Сливенско, началник на отдел "Стопанисване на горите" в Окръжно управление на горите - Смолян, зам.-директор на РДГ - Смолян. Под негово ръководство са създадени над 50 000 дка горски култури върху голи ерозирани площи и гори за реконструкция. С професионалния си опит инж. Илчев съдейства за правилното стопанисване на горите в Смолянския край.

От 1973 г. до пенсионирането си инж. Илчев работи като началник на Районната инспекция по горите, а по-късно на Районната инспекция по опазване на природната среда в Смолян, като поставя високите изисквания към лесовъдите при провеждането на лесокултурната и дърводобивната дейност в горите.

Инж. Илия Илчев е висококвалифициран специалист в областта на горското стопанство, опитен и уважаван ръководител, който успява умело да постави на здрави основи ефективния контрол и дисциплината при стопанисването и ползването на горите.

Б

Юбилеи**Инж. Васил ЙОРДАНОВ на 80 години**

Роден е на 7 октомври 1932 г. в Кюстендил. Завършил висшето си образование във ВЛТИ през 1956 година. Той е изтъкнат лесовъд и високообразован специалист в областта на горското стопанство, който в своята дългогодишна служба като директор на Пещерското горско стопанство, което ръководи от 1968 до 1992 г., успява да постигне видни успехи в стопанисването на горите. Под негово ръководство са

създадени и отгледани хиляди декари нови гори, изпълнен е проект за борба с ерозията, залесени са карстовите терени край ВЕЦ "Алеко".

Делото на инж. Йорданов е създаденият дендрариум за чуждоземни дървесни и храстови видове. Механизира процесите в производство на фиданки и се изявява като строител на редица горски административни и битови сгради.

Б

Инж. Александър АРСОВ на 80 години

Нашият уважаван колега и изтъкнат лесовъд инж. Александър Арсов насърчи отпразнува своята 80-годишнина.

Роден на 13 октомври 1932 г. в с. Габрешевци, Кюстендилска област, завършил ВЛТИ, специалност "Горско стопанство", през 1956 година. Цялата трудова дейност на инж. Арсов е свързана с горския отрасъл както у нас, така и в Република Коми.

Започнал работа като началник на ГТУ, той става директор на Горските стопанства в Доспат и Кюстендил. Под негово ръководство са създадени над 65 000 дка горски насаждения, овладени са хиляди декари обезлесени и ерозирани терени и са отгледани прекрасни млади на-

саждения.

Инж. Александър Арсов служи известно време и като главен специалист и началник на отдел в Министерството на горите и горската промишленост. Повече от десет години работи в системата на ДСО "Дърводобив и строителство" в Коми АССР, където последователно е директор на горскопромишлено предприятие, заместник генерален директор и генерален директор на обединението в Коми.

Опитен професионалист и ръководител, инж. Александър Арсов има безспорен принос не само в развитието на горското стопанство у нас, но и за успешната ни дърводобивна дейност в тайгата на Република Коми.

Б

Husqvarna ХУСКВАРНА поздравява
своите приятели
с Коледните и Новогодишни празници!

ХУСКВАРНА БЪЛГАРИЯ ЕООД
София 1797, ж.к. „Младост“ - 2, ул. „Андрей Ляпчев“ №72
тел. 975 30 76; 0888 28 17 11, 0888 28 74 62
www.husqvarna.bg; e-mail: info@husqvarna.bg

Заседание на Управителния съвет на СЛБ

На 21 ноември в София се проведе редовното заседание на Управителния съвет на Съюза на лесовъдите в България, което бе открито и ръководено от председателя на Съюза проф. Иван Палигоров. На заседанието бяха разгледани и обсъдени редица въпроси, свързани с бъдещата работа на Съюза, и бяха взети решения.

Д-р Анна Петракиева - зам.-председател на СЛБ, информира членовете на УС на СЛБ за участието на нашата делегация в работата на проведена в Швеция редовна годишна конференция на Съюза на европейските лесовъдии (СЕЛ). Подчертана бе добрата оценка за работата на СЛБ, дадена по време на срещата. Проф. Палигоров предложи и Управителният съвет прие да се отпари покана годишната конференция на СЕЛ през 2014 г. да се проведе в България.

Оживена дискусия бе предизвикана от предложението на Регионалния съвет на СЛБ в Пазарджик и решението на УС на Съюза от 20 декември 2011 г. за изграждане на мемориал за увековечаване на 50-годишнината от възстановяване на щетите от ветровалите в Родопите. Решено бе мемориалът да

бъде в двора на Държавното горско стопанство - Селище. Той е израз на уважение и благодарност към лесовъдската колегия, служителите и работниците от горските стопанства, които със себе отрицание и професионализъм възстановиха нанесените щети, като създадоха и отгледаха прекрасни млади насаждения на мястото на оголените от стихиите терени.

Студентът по лесовъдство в ЛТУ Павел Павлов изнесе доклад от името на Студентското дружество на СЛБ в Университета, в който изтъкна желанието бъдещите лесовъди да участват активно в мероприятията на Съюза.

з. Той направи предложение за съвместна работа на дру-

загриженост се приема закрирането и сливането на ре-

действото със структурираните на СЛБ по места.

Проф. Иван Палигоров информира членовете на Управителния съвет за участието на Съюза в изготвянето на Националната стратегия за развитието на горския отрасъл до 2020 година. Взето бе решение проф. Палигоров да представя СЛБ в комисията по изготвянето на стратегията.

С чувство на неудовлетвореност бе обсъден въпросът за сегашното заплащане на труда на работещите в регионалните дирекции по горите. Управителният съвет смята за недопустимо експертите в контролните органи да получават по-ниско възнаграждение от работещите в държавните горски предприятия.

С определена тревога и

Инж. Борислав БОЖОВ

Лесовъдите ветерани и учени обсъждат горската стратегия и политика

На 26 ноември на месечното си събрание ветераните лесовъди изслушаха проф. Иван Палигоров - председател на СЛБ и член на работната група за подготовката на Националната стратегия за развитието на горския отрасъл до 2020 година. Докладчикът е предоставил на ветераните предварително материали и това даде възможност да се проведат задълбочени разисквания и да се направят съответните предложения.

На събранието проф. Палигоров запозна присъстващите с принципите и основните положения, залегнали в основата на подготовката на нов текст. Проф. Палигоров подчертава, че след приемането на новия Закон за горите и създаването на 6 горски предприятия са се променили условията

ловията в отрасъла. Предприятията извършват своята дейност, като формират заплащането на своите служители от средствата, получавани от дърводобив, произвежданите в горските стопанства фиданки, от ловния туризъм и други. Новосъздадените горски предприятия вече имат условия да определят обема на добиваната от тях продукция, като се ръководят от потребностите и цените на пазара. Те сами определят обема на реализираната от тях дървесина на нашия пазар и за износ.

Всичко това доведе до значително нарастване на трудовите възнаграждения на работещите в предприятията и техните поделения.

В същото време горският персонал в регионалните ди-

рекции по горите, който в изпълнение на Закона за горите осигурява контрол за извършваната в горските предприятия дейност, работи с много по-ниско заплащане. Това обективно нарушило равнопоставеността между служителите в горското ведомство. Новата горска стратегия предвижда тази диспропорция да бъде преустановена, с която цялостно ще се подобри работата в отрасъла.

Съобщено беше, че преди промените залесяванията годишно бяха около 500 000 дка, докато през 2011 г. са създадени едва около 10 000 дка нови гори. Присъстващите направиха предложение за включване в новата горска стратегия на увеличаване на площите с нови залесявания. Подчертано бе също така, че

е изоставена работата по националната програма за борба с почвената ерозия. За да се подобрява здравословното състояние на нашите иглолистни гори, бе предложено да се организира събирането на пряснополованата от ветровали иглолистна дървесина.

Участниците в събранието препоръчаха в Националната стратегия да се предвиди по-добра възможност за собствениците на малки площи гори да предоставят на държавните горски стопанства с договор стопанисването и опазването на такива имоти и да се начислява полагащата се сума за аренда.

Проф. д-р Георги ЦАНКОВ

Отворено писмо

Колективът на Държавното горско стопанство "Беглика", община Батак, изпрати до министъра на земеделието и храните д-р Мирослав Найденов открыто писмо, в което се казва:

Днес, 01.11.2012 г., бяхме изненадани от Ваша заповед 49-466/31.10.2012 г., с която Вие ни уведомявате, че ТП ДГС - Беглика, се закрива, считано от 01.01.2013 г., по решение на Управителния съвет на Южноцентралното държавно предприятие - Смолян.

Решение, продиктувано "от какво" или "от кого"?

Горското стопанство - Беглика, има над 140-годишна история. През 1914 г. тук е

служил като надзирател за опазване на горите от пожар поетът Димчо Дебелянов, който е бил запленен от красотата и величието на нашата гора.

Ние се гордеем не само с миналото на ДГС - Беглика, но и с настоящето.

Преживяхме извънредно тежката, продължила 5 месеца, зима, с виелици, температури минус 30 градуса и дебелина на снежната покривка 2.20 метра. Зима, каквато никой не помни през последните 20 години.

Целият колектив се мобилизира и успя да преодолее изоставането с цената на много труд, като приключи полугодието и деветмесечието с голяма печалба. Недоумява-

ме защо трябва да бъде "закрито" печелившо териториално поделение, което има горял принос за резултатите, постигнати от ЮЦДП - Смолян? От горските стопанства в Пазарджишката област ние сме с най-високи тарифни такси - 29 лв./куб. м, при средна за предприятието 15 лв./куб. метър.

От 2008 г. стопанството е със сертификат по FSC, който се дава за стопанисване и управление на горите според изискванията за устойчивост и опазване на горите, биоразнообразието и ландшафта.

Вече четири години колективът ни полага немалки усилия при изпълнение на изискванията на този сертификат, който, в резултат на

Вашето решение за закриването ни като структура, ще бъде отнет и това е в ущърб на българската гора.

През тежкия летен период на пожари в цялата страна успяхме да опазим нашата гора благодарение на денонощните дежурства в работните и почивните дни.

Благодарение на нашата любов и отговорност за нас "лесовъд" е не само професия, а и призвание.

Днес с лека ръка решавате да ни "закриете" като самостоятелно горско стопанство, утре ще "закриете" колегията от лесовъди, а вдруги и Българската гора.

А може би нечии други интереси са продуктували Вашето решение?

Предложение**Включете студентите в съюзния живот**

Като студентски представител на Факултетния съвет на ФГС и зам.-председател на Студентския съвет на Лесотехническия университет имам предложение да започнем съвместна работа със Съюза на лесовъдите в България.

За да се дава по-голяма публичност на организационния живот на СЛБ, бихме

желали заинтересованите студенти да присъстват на събранията на Съюза. Това ще повлияло за подбуждане на студентското мислене и навлизане в проблематиката на горския сектор.

Личните ми наблюдения и проучвания сочат, че много малка част от студентите са запознати с организацията и структурите от сферата

на горското стопанство. Посредством СЛБ, както и поради факта, че голяма част от членовете на Съюза са представители на различни организации и фирми, може да се спомогне за реализацията и намирането на работа на студентите.

Навременното научаване и разпространяване на информация от горския сек-

тор е от голямо значение за професионалната ни реализация. С участието на студентите в СЛБ можем да изградим една нова здрава верига, по която информациите да се предава бързо и на повече хора.

Участието на студентите в дискусии, семинари, дебати, проекти, свързани с развитието на горския сек-

тор, ще привлече активните млади хора, а покрай тях ще се включат и други. Пристиятието на студенти по горско стопанство в тези прояви ще отвори врати за мнозина от тях да намерят своето място в работата по проекти, в подготовката на конференции, за получаване на стипендии и отличия при добре свършената работа.

От друга страна, такава дейност ще издигне авторитета на СЛБ като организация, активно работеща със студенти и бъдещи специалисти.

Павел ПАВЛОВ
студент IV курс,
специалност
“Горско стопанство”

ЮРИДИЧЕСКА КОНСУЛТАЦИЯ**Правото на информиране и консултиране на работниците и служителите**

Отговор: Разпоредбата на чл. 21 от Европейската социална харта (ЕСХ) ревизирана, ратифицирана от България признава като основно право на работниците правото на информация и допитване в предприятието. Правото се отнася както до всеки работник, така и до техните представители, които са признати за такива по смисъла на националното законодателство (ФСОГСДП към КНСБ е такава синдикална организация). От същата разпоредба произтича и задължението на работодателя за информиране и допитване до работниците и служителите. България е обвързана и с Директива 2002/14/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 11.03.2002 г. за създаване на обща рамка за информиране и консултиране на работниците и служителите в Европейската общност. Директивата отчита, че в националните законодателства на държавите членки на ЕС не е направено достатъчно, за да бъде гарантирано, че работниците и служителите участват в делата на предприятието, в което работят, и във вземането на решения, които засягат тяхното трудовоправно положение, че съществува необходимост от засилване на диалога и насищаване на взаимното доверие в рамките на самите предприятия, за да се подобри възможността за предвиддане на рисковете, да се въведе гъвкава организация на работа и да се улесни достъпът на работниците и служителите до обучение и преквалификация, като едновременно с това се увеличава тяхната конкурентоспособност на пазара на труда, да се насърчи участието на работниците и служителите във функционирането на предприятието и в увеличаването на неговата конкурентоспособност.

Въвеждането на тези два европейски нормативни акта във вътрешното ни трудово законодателство стана със Закона за изменение и допълнение на Кодекса на труда през 2006 г. (обр. ДВ, бр. 48/2006 г.), в сила от 01.07.2006 година. Създаден беше нов раздел II „Общи правила за информиране и консултиране“ в гл. VI от КТ „Основни задължения на страните по трудовото правоотношение“. В раздела са предвидени задълже-

ВЪПРОС: Реформата в горското стопанство у нас е съпроводена с осъществяване на структурни промени. Създават се и се закриват, влизват се и се сливат териториални поделения на държавните предприятия. Обособени части от едно предприятие преминават към друго. Във всички случаи организационно-структурните промени пряко се отразяват на трудовите правоотношения на работниците и служителите. След всяка заповед на министъра на земеделието и храните във Федерацията на синдикалните организации от горското стопанство и държавните преработващи промишленост към КНСБ постъпват въпроси. За конкретната промяна работниците питат: какви са правата на работниците и служителите да бъдат информирани за предстоящите промени и тяхното отражение върху трудовите им правоотношения; какви са задълженията на работодателите да провеждат консултации с техните представители - синдикатите, в които членуват, за да се избегнат и сменят неблагоприятните последици за работещите.

ният на работодателя за информиране и консултиране при масово уволнение - чл. 130 а, ал. 1 от КТ; при промяна на работодателя - чл. 130 б, ал. 1 от КТ; при изменения на дейността, икономическото състояние и организацията на труда в предприятието - чл. 130 в от КТ. В посочените случаи работодателят дължи на работниците и служителите информация, свързана с промените върху техните трудови правоотношения и заетостта им. Задължение на работодателя за информиране и консултиране с представителите на синдикалните организации е предвидено и в чл. 136 а, ал. 1 от КТ - консултация преди удължаване на работното време, чл. 138 а, ал. 1 от КТ - предварително съгласуване с представителите на синдикалните организации при въвеждане на непълно работно време от работо-

дателя, чл. 138 а, ал. 3, т. 3 от КТ - информация за свободните работни места и длъжности при пълно и не пълно работно време, чл. 139 а, ал. 1 от КТ - консултации при установяване на ненормиран работен ден за някои длъжности в предприятието, чл. 66, ал. 1 от КТ - информиране по условията на труд по индивидуалното трудово правоотношение, чл. 68, ал. 7 от КТ - предоставяне на подходящо място в предприятието на своевременна писмена информация на работниците и служителите по срочни трудови договори за свободните работни места и длъжности, които могат да се заемат по трудов договор за неопределено време, с цел да им осигури възможност за постоянна работа. Такава информация работодателят предоставя и на представителите на синдикалните организации. Разпоредбата на чл. 130, ал. 1 от КТ установява задължението на работодателя да информира представителите на синдикалните организации и представителите на работниците и служителите по чл. 7, ал. 2 и чл. 7 а от КТ и задължението му да проведе консултации с тях.

Съгласно чл. 2 от Директива 2002/14/ЕО „информиране“ означава предоставяне на данни от работодателя на представителите на работниците и служителите с цел да се запознаят със съответния въпрос и да го проучат, а „консултиране“ означава обмен на възгледи и установяване на диалог между представителите на работниците и служителите и работодателя. Чл. 1.3 от Директивата предвижда при определянето и прилагането на практическия ред и условия за информиране и консултиране работодателят и представителите на работниците и служителите да работят в дух на сътрудничество, като отдават необходимото внимание към наредните права и задължения и вземат под внимание както интересите на предприятието или организацията, така и на работниците и служителите.

(Продължава в следващия брой)

Николина НАНОВА
юрист при ФСОГСДП

IN MEMORIAM

На 10 октомври почина **Боян Николов Ронсев**, член-кореспондент на Българска академия на науките, изтъкнат учен в областта на горскостопанските науки, авторитетен и високоуважаван наш колега.

Боян Ронсев е роден на 15.08.1939 г. в Якоруда, Благоевградска област. Висше лесовъдско образование завърши във Висшия лесотехнически институт през 1962 година. Работи в Горските стопанства в Якоруда и Белица. През 1965-1970 г. е директор на ГС - Банско, след което постъпва в Института за гората към БАН, където работи по проблемите на горската фитопатология. Повече от

30 години д-р Ронсев се занимава с проблемите на защитата на горите и борбата с болестите по дървесните видове и издига нивото на фитопатологичната наука с редица теоретични и практически приноси. През своята дългогодишна дейност ръководи научноприложни национални и международни проекти, с което допринася за решаване на проблемите, свързани с подобряване на състоянието на горите. Активно участва и в управлението на Института за гората. През 2004 г. е избран за член-кореспондент на БАН.

С неговата преждевременна кончина лесовъдската колегия загуби един изключителен колега и специалист в областта на горското стопанство.

Поклон пред светлата му памет!

Продължава работата по разработване на Плана за управление на ПП “Беласица”

Продължават срещите между експерти от Дирекцията на Природен парк “Беласица” - с. Коларово, и местната общественост във връзка с разработването на Плана за управление на парка.

Проведени бяха обучения, образователни екскурзии по тематичните маршрути и семинари “Режими на ползване и опазване на различните по собственост площи в ПП “Беласица” за собствениците на гори. На семинара бяха обсъдени проблеми, свързани с териториалната собственост на парка. Собствениците на земи в защитената територия бяха запознати с начина на управление на различните видове собственост и с правото на ползване и строителство в тях. Участни-

ци дискутираха изработване на дългосрочна визия за развитието на предстоящия план за управление.

На проведеното обучение “Управление на защитени територии” участваха представители от различни регионални, държавни и общински институции, учители, секретари на читалища, туристически дружества, собственици на къщи за гости и местното население от подгорските села. Те бяха запознати с работата и дейността на природните паркове, какво представляват защитените територии, кое различава националните от природните паркове и как работи един парк след приемането на план за управление. Бяха обсъдени и необходимите условия за

създаване на Консултивативен съвет, който да подпомага дейността на ръководството и развитието на Природен парк “Беласица”.

В проведените образователни екскурзии по тематичните туристически маршрути на ПП “Беласица” бяха включени деца от различните училища от Петричкия регион. Главната цел беше учениците да се запознят с разнообразното растително и животинско богатство и неговото съхраняване и опазване.

Събитията бяха организирани по проект “Разработване на План за управление на ПП “Беласица”, финансиран от ОП “Околна среда 2007-2013 г.” и изпълняван от парковата дирекция.

Маргарита ГЕОРГИЕВА

Нова база на ЛТУ отвори врати

На 4 декември в УОГС "Петрохан" - с. Бързия, отвори врати Учебно-производствената база по дървообработване "Проф. Гено Дончев" на

давател с голям принос към катедрата "Механична технология на дървесината" и развитието на горската промишленост в България. В работата-

д-р Нено Тричков - декан, и инж. Юлия Михайлова - зам.-декан на Факултет "Горска промишленост". На срещата присъстваха и дъ-

Директорът на УОГС "Петрохан" д-р инж. Димитър Вълков връчи на ректора на ЛТУ проф. д-р Веселин Брезин символичния ключ от новата Учебно-производствена база по дървообработване

Лесотехническия университет. Официалното откриване бе предшествано от заседание на Факултетния съвет на факултет "Горска промишленост", на който бе обявено решението учебната база да носи името на проф. Дончев (1927-2001) - учения и препо-

та на съвета взеха участие проф. д-р Веселин Брезин - ректор на ЛТУ, проф. д-р Иван Палигоров - зам.-ректор и председател на СЛБ, инж. Илия Зиврипанов - главен секретар на Университета, проф. д-р Нино Нинов - бивш ректор на ЛТУ, доц.

щерите на проф. Дончев - Марияна и Катя. След водосвет и молебен, отслужен от протосингела на Видинската митрополия Антим, и с "Многая лета", подета от всички участници в тържеството, лентата на просторния и

Заседание на Факултетния съвет

Част от оборудването на базата

добре оборудван цех бе пре-
брезин и д-р инж. Димитър
рязана от проф. д-р Веселин
Вълков - дългогодишен ди-
ректор на УОГС "Петрохан"
- с. Бързия.

Юбилейна годишна конференция на "Хускварна"

Годишната конференция на "Хускварна - България" се проведе от 1 до 3 октомври в резиденция "Бояна", София. И тази година фирмата събра дистрибуторите си от цялата страна, за да ги запознае с новостите на пазара през 2013 година. На откриването на конференцията инж. Николай Пеев - управител на "Хускварна - България" ЕООД напомни, че тази година се на-вършват 20 години от създаването на дружеството. По този повод и един от основателите - инж. Стефан Сачков, поздрави присъстващите и сподели спомени от 20-годишната история.

Днес най-големият производител на моторни трио-ни и градинска техника в света се е наложил като лидер и на нашия пазар, следвайки мотото "Вярваме, че можем да постигнем не-възможното".

Тридневната конференция продължи в четирите категории: Watering and tools (поливна техника и инструменти),

Accessory and battery products (аксесоари и батерийни продукти), Walk behind and Ride on (косачки, трактори и райдери) и Handheld (ръчно-преносими продукти). След презентациите в залата дистрибуторите имаха възможността да изprobват уредите и инструментите на демонстрационната площ.

Демонстрационната
площ на "Хускварна -
България" в Бояна

Участниците в юбилейната
конференция